

Η μείωση της προστατευτικής υβριδικής ανοσίας έναντι της COVID-19 εγείρει ερωτήματα σχετικά με τη νέα παραλλαγή Omicron

Στις 13 Δεκεμβρίου 2021, δημοσιεύθηκε στο έγκριτο περιοδικό Nature άρθρο (<https://www.nature.com/articles/d41586-021-03674-1>) που δείχνει ότι, παρόλο που ο συνδυασμός της φυσικής λοίμωξης από τον SARS-CoV-2 μαζί με εμβολιασμό (**υβριδική ανοσία**) παρέχει ισχυρή προστασία έναντι του νέου κορωνοϊού, πρόσφατη ανάλυση μεγάλου αριθμού ατόμων από το Ισραήλ υποστηρίζει ότι η προστασία και της υβριδικής ανοσίας σταδιακά μειώνεται. Οι Καθηγητές του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών **Ουρανία Τσιτσιλώνη, Ευάγγελος Τέρπος, Ιωάννης Τρουγκάκος και Θάνος Δημόπουλος (Πρύτανης ΕΚΠΑ)** συνοψίζουν τα κύρια σημεία της μελέτης.

Η υβριδική ανοσία ή υπερ-ανοσία αναφέρεται στα άτομα που εμφάνισαν λοίμωξη από τον SARS-CoV-2 και παράλληλα εμβολιάστηκαν. Ο συνδυασμός αυτός είχε αξιολογηθεί ως πλέον προστατευτικός σε σύγκριση με τη φυσική λοίμωξη ή τον εμβολιασμό μεμονωμένα. Αν και η μελέτη έγινε πριν την εμφάνιση της παραλλαγής Omicron, τα αποτελέσματά της δίνουν σημαντικά στοιχεία για την εξέλιξη της προστατευτικής ανοσίας.

Μέχρι τώρα, οι εργαστηριακές αναλύσεις των αντι-SARS-CoV-2 αντισωμάτων έχουν δείξει ότι τα άτομα με υβριδική ανοσία παράγουν υψηλότερα επίπεδα εξουδερωτικών αντισωμάτων σε σχέση με τα άτομα που έχουν μόνο μολυνθεί ή μόνο εμβολιαστεί, και μάλιστα, τα εξουδερωτικά αντισώματα της υβριδικής ανοσίας έχουν μεγαλύτερη ικανότητα απενεργοποίησης του κορωνοϊού. Παλαιότερη μελέτη στο Ισραήλ είχε επίσης δείξει ότι η υβριδική ανοσία προστατεύει καλύτερα τον οργανισμό απ' ό,τι οι 2 δόσεις εμβολίου. Για να διαπιστωθεί το προστατευτικό πλεονέκτημα της υβριδικής ανοσίας, το διάστημα Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2021 μελετήθηκαν πάνω από 5,7 εκατομμύρια Ισραηλινοί, οι οποίοι χωρίστηκαν σε 3 ομάδες: (1) αυτούς που είχαν μολυνθεί από τον ιό και δεν εμβολιάστηκαν, (2) αυτούς που δεν είχαν μολυνθεί και εμβολιάστηκαν με 2 ή 3 δόσεις εμβολίου, και (3) αυτούς που είχαν αναρρώσει από λοίμωξη με SARS-CoV-2 και είχαν εμβολιαστεί με 1 δόση εμβολίου. Αν και σε όλες τις ομάδες παρατηρήθηκε αύξηση των κρουσμάτων κατά τη διάρκεια του παραπάνω διμήνου, **τα άτομα με υβριδική ανοσία είχαν 7 φορές χαμηλότερο ποσοστό λοιμώξεων σε σύγκριση με όσους είχαν λάβει τη 2^η δόση του εμβολίου πριν από 6-8 μήνες** και επιπλέον, η υβριδική ανοσία φάνηκε να παρέχει μεγαλύτερης διάρκειας προστασία, αν και σταδιακά τα επίπεδα αντισωμάτων και σε αυτή την περίπτωση μειώνονται. Η μελέτη αυτή είναι η μεγαλύτερη διαθέσιμη έως σήμερα, αλλά έχει αμφισβητηθεί από την επιστημονική κοινότητα, γιατί αφ' ενός ο αριθμός των ατόμων με σοβαρή COVID-19 σε όλες τις ομάδες ήταν πολύ μικρός και αφ' ετέρου τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων σε κάθε ομάδα ήταν διαφορετικά. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε σε χρονικό διάστημα πριν την ταυτοποίηση της παραλλαγής Omicron, γεγονός που μπορεί να ανατρέψει τα αποτελέσματά της.

Παρ' όλες τις αμφισβητήσεις, το βασικό συμπέρασμα της μεγάλης αυτής μελέτης στο Ισραήλ είναι ότι **η υβριδική ανοσία ή η ενισχυμένη μέσω των εμβολίων ανοσία (3^η δόση), μάλλον είναι το «κλειδί» για την πρόληψη των επαναλοιμώξεων αλλά και των σοβαρών λοιμώξεων από την παραλλαγή Omicron**. Και σίγουρα, τα αποτελέσματά της θα βοηθήσουν τους ειδικούς σε θέματα Προστασίας της Δημόσιας Υγείας να προσδιορίσουν ποιο είναι το πιο αποτελεσματικό σχήμα εμβολιασμού για την διασφάλιση της υγείας του πληθυσμού. Προς το παρόν, αν και δεν είναι ακόμη γνωστό αν η υβριδική ανοσία είναι πιο προστατευτική από τα εμβόλια κατά της παραλλαγής Omicron, η εξάπλωση της παραλλαγής Omicron έχει αυξήσει την ανάγκη της πλειονότητας των ατόμων να λάβουν μία επιπλέον αναμνηστική δόση εμβολίου. Μάλιστα ο Ισραηλινός Βιολόγος-Μαθηματικός και συνσυγγραφέας της μελέτης Amit Hurrpert, τόνισε σε συνέντευξή του, ότι **το κύριο μήνυμα της δημοσίευσης είναι: «Εμβολιαστείτε!»**